І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
в Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 53. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 20-го БЕРЕЗНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, MARCH 20, 1974 No. 53. VOL. LXXXI.

Відділ в Детройті відзначив Ювілейним Бенкетом 80-річчя УНС

Детройт. — Місцевий 94-ий Відділ Українського Народного Союзу, якому в цьому році сповняється 58 років існування і праці та який нараховує понад 800 членів, відзначив минулої неділі, 17-го березня, 80-річчя цієї найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі Ювілейним бенкетом, що відбувся в залі Демократичного клюбу в пополудневих годинах. Бенкет започаткував коротким словом майстер церемонії Володимир Бойд Борискевич, а гостей, між ними головного предсідника УНСоюзу Иосипа Лисогора, його Відділів і багатьох місцевих установ і організацій предсідник 94-го Відділу Микола Кончак, згадавши при цьому важливіші події й етапи в розвитку Відділу. Святочну промову виголосив головний предсідник Иосип Лисогір. 80 років тому — говорив промовець — перші українські поселенці в цій країні, переважно молоді люди, заснували Український Народний Союз, щоб спільно творити краще життя для себе самих та для своїх нащадків. Мавши до розпорядження мінімальні засоби, серед малоосвіченого загалу і без приятелів та часто серед ворожо наставленого оточення, наші піонери створили і розбудували установу, яка дала величезний вклад в розвиток Америки та в змагання українського народу до волі і незалежности, здобуваючи респект, пошану і признання для українців серед їх американських і канадських співгромадян. Сьогодні, після 80 років існування, УНСоюз зі своїми Відділами, до яких належить і Відділ 94-ий, продовжує свою передову ролю в нашій громаді. Проте, ми не виконували б наших зобов'язань, якщоб ми задовольнялися тільки минулим і теперішнім станом. Перед нами нові великі можливості і завдання і для їх використання та здійснення нам треба дальше мобілізувати наші людські духові і матеріяльні ресурси, що й робить УНСоюз своїми постійними членськими кампаніями. До наших теперішніх найбільш пекучих завдань і обов'язків відносно нашого українського народу належеть — говорив Й. Лисогір — оборона людських прав для наших братів і сестер в поневоленій комуно-московським режимом Україні. Також в цій ділянці УНСоюз і його публікації виконують своє завдання. Головний предсідник в дальшому висловив признання і ґратуляції секретареві 94-го Відділу інж. Романові Татарському за його видатні організаційні успіхи.

Під час бенкету, що його започаткував молитвою та коротким словом український католицький парох Гемтремку о. Інокентій Лотоцький, ЧСВВ, складали свої привітання УНСоюзові і його 94-му Відділові голова Метрополітального Відділу УККА Богдан Петрина, голова Мічіґенського Відділу УККА д-р Антін Шутка, представник Українського Робітничого Союзу Стефан Віхар, від „Провидіння" І. Кушнір, д-р Я. Слюсарчук від 174-го і Й. Васюк від 175-Відділів УНСоюзу, голова церковного Комітету Зенон Василькевич, від Золотого Хреста пані Юлія Чайковська, почесний член Головного Уряду УНС Володимир Дідик, головний радний УНС Євген Репета, колишній головний контролер а тепер голова Окружного Комітету Відділів УНС Іван Ващук, представник бизнесменів Павло Войташик, секретар 146-го Відділу УНС Корбяк, скарбник 94-го Відділу М. Бабій, піонер цього ж Відділу М. Борискевич та інші. Привітальне слово мав ще суддя Стівен Даніелсон і заключне слово виголосив секретар 94-го Відділу інж. Роман Татарський, після чого майстер церемонії Бойд-Борискевич закрив програму бенкету, який закінчено молитвою.

Пасейська Округа УНС зобов'язалася виконати конвенційну квоту

Пасейк. — Минулої суботи, 16-го березня 1974 р. тут, у приміщенні Української Централі відбулися річні загальні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу з осідком в Пасейку. Вісімнадцять делегатів Відділів, які належать до Округи, вислухавши доповідей представників Головного Уряду, одноголосно схвалили докласти усіх зусиль, щоб ще до травневої конвенції УНС придбати свою пайку 40 нових членів. При цьому звернено увагу на потребу поспіху, щоб Округа не опізнилася також в часі цієї кампанії, як це було в часі минулорічної, передконвенційної кампанії, коли їй забракло усього п'ять членів, щоб придбати бонус за прикладне виконання свого організаційного зобов'язання.

Збори відкрив голова Округи Іван Хомко, який, вітаючи приявних головного секретаря д-ра Ярослава Падоха та його асистента для організаційних справ Степана Гавриша, висловив жаль, що на зборах немає почесного голови Округи о. протопресвітера Теодора Форостія, який перебуває на лікуванні в шпиталі й якому збори передали усне й письмове привітання та побажання швидкого й повного видужання. Після цього обрано президію зборів в особах Григорія Клименка — голови та Павла Войнова — секретаря; прийнято протокол попередніх зборів, що його виготував і відчитав Василь Маруцяк, та складено звіти з праці в минулому році. Звітували голова Іван Хомко, заступник голови Григорій Клименко, секретар Василь Маруцяк, касир Іван Блика, організаційний референт Петро Головачук, а за Контрольну комісію звітував Іван Вурній. Підмічено успішні під фінансовим і громадським оглядом ювілейний бенкет з нагоди 80-річчя „Свободи" та спільний з іншими округами н ю д ж ерзького стейту Союзовий День в Бавнд Бруку.

Після звітування головний секретар д-р Я. Падох накреслив завдання УНС, які стояли перед ним у минулому році та стоять в цьому році, який замітний тим, що є ювілейним та конвенційним роком. Від досягнення намічених плянів залежатиме у найбільшій мірі настрій Конвенції, від якого в свою чергу залежатиме дальша майбутність УНС. Особливо підкреслював доповідач обов'язок кожного конвенційного делегата придбати щонайменше десять нових членів. 425 делегатів по десять членів і УНС прибуде на Конвенцію — говорив доповідач — не лише з наміченими 90,000 членами, але куди більше. Асистент Організаційного відділу головний радний Степан Гавриш говорив подібно про досягнення Округи та її Відділів в минулому та розробив плян їх праці в біжучому році, а вокрема в короткій конвенційній кампанії. Обіцяючи допомогу всім, кому вона буде

(Закінчення на стор. 3-ій)

„ЗУПИНІТЬ СВАВІЛЛЯ!" НОВІ САМВИДАВНІ ДОКУМЕНТИ З УКРАЇНИ: ДРАМАТИЧНЕ ЗВЕРНЕННЯ ДРУЖИНИ Л. ПЛЮЩА, ЛИСТ М. Н. ЛАНДИ

Гельсінкі, Фінляндія (УІС „Смолоскип"). — Сюди дісталися нові самвидавні матеріяли і документи про арешти, суди і репресії в Україні в 1972-73 роках.

Серед одержаних матеріялів є повний драматизму лист в українській мові дружини Леоніда І. Плюща — Тетяни Житникової до проф. А. Снежневського і відомий в самвидаві документ Мальви Ноївної Ланди (в російській мові): „Державна тайна: злочин і покарання Леоніда Плюща".

Лист дружини Л. Плюща Т. Житникової з 14 лютого 1973 р. має дві сторінки машинопису і він звернений до проф. А. В. Снежневського з Всесоюзного науково-дослідного інституту судово-психіятричної медицини ім. Сербського в Москві. Якраз комісія того Інституту на чолі з проф. А. Снежневським, до якої входили також Г. В. Морозов і Д. Лунц, винесла рішення про ув'язнення Л. Плюща і насильне лікування в психіятричній тюрмі. У листі Т. Житникова пише до А. Снежневського: „29 січня 1973 р. Київський обласний суд виніс постанову по справі мого чоловіка Леоніда Івановича Плюща: визнати його неосудимим і примістити для примусового лікування в психіятричний шпиталь спеціяльного типу".

„Основою для цього послужила медична експертиза, під якою є Ваш підпис, її предсідника".

„Не буду розказувати Вам про всі пониження людської гідности, про цинічну зневагу закону, про слідчі і судові знущання, почерез які пройшла наша родина через Вашу медичну експертизу".

Дальше Т. Житникова розказує про арешт Л. Плюща та як дійшло до суду над ним.

„Судові не було потрібно свідків, — дальше пише вона, — які знали мого чоловіка. Головним свідком була Ваша експертиза. Ще перед судом прокурор пояснив мені: „Ми тут ні при чому, у нас є висновки експертизи".

„Так прикрившись Вашим підписом, співробітники КГБ викрутилися від відкритого суду над моїм чоловіком".

Т. Житникова навівши приклади Христа („месіянізм"), Толстого (відсутність „критичного відношення до здійсненого") і Швейцера („наївність міркування") яких на підставі такої експертизи теж можна було посадити до божевілень, дальше пише:

„Так чим же Ви кермувалися, яким еталоном норми, приписуючи мойому чоловікові „ідеї месіянства, реформаторства, відсутність критичної оцінки здійсненого і навіть міркувань"? Чим Леонід Іванович відклонився від норми, яку Ви захищаєте? А у кого з людей не можна відшукати деяких проявів шизофренії?"

„Я познайомилася з моїм чоловіком, коли йому було 19 років (тепер — 33). У нас двоє дітей, старшому — 13 років, молодшому — 7. Я люблю свойого чоловіка, люблю так, що Ви й зрозуміти не зможете. Я вдячна судьбі, що моє життя наповнене цією людиною. Його заарештували 15 січня 1972 року. Від тоді я більше його не бачила, побачення з ним мені не дають. У мене відняли чоловіка, а у наших дітей — батька".

„Мій чоловік — хороша, чесна, розумна і добра людина. Хто-як-хто, але я знаю його 14 років, маю всі підстави твердити, що він душевно цілковито здоровий і духовно абсолютно нормальний".

„Ваш підпис кинув цю людину в шпиталь спеціяльного типу на беззстрокове

(Закінчення на стор. 3-ій)

Леонід Плющ

Валентин Мороз

УНС ПОІНФОРМУВАВ МІЖНАРОДНІ АҐЕНЦІЇ ПРО СВОЮ ГОТОВІСТЬ ПОКРИТИ КОШТИ ПЕРЕЇЗДУ НА ЗАХІД ТА ЛІКУВАННЯ МОРОЗА, ПЛЮЩА ТА ІНШИХ

Джерзі Сити. — Згідно з ухвалою Головного Уряду, винесеною під час коротких нарад з нагоди присвяти Української Будівлі 22-го лютого, Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу поінформував міжнародні агенції: Комісію людських прав при Об'єднаних Націях, Міжнародну Агенцію за людські права та Міжнародний Червоний Хрест у Женеві про рішення та готовість УНСоюзу покрити всі видатки, зв'язані з виїздом на Захід й лікування виснажених і змучених та фізично зруйнованих совєтськими ув'язненнями історика Валентина Мороза, кібернетика Леоніда Плюща та „інших подібних українських дисидентів". Лист УНСоюзу до згаданих міжнародних агенцій, підписаний головним предсідником Йосипом Лисогором, в дослівному українському перекладі звучить.

„Панове!

Наш Союз, братерсько-запомогова установа із своїми 90,000 членів в ЗСА і Канаді, зорганізована в 1894-му році українськими поселенцями з метою допомоги українцям в потребі та розвитку добробуття українців дома і закордоном, глибоко зацікавлена долею українських дисидентів в Совєтському Союзі. В цій хвилині ми зокрема стурбовані останніми повідомленнями, що два відомі українські інтелектуали, Валентин Мороз і Леонід Плющ, які перебувають вже від довшого часу в ув'язненні, є об'єктами жорстокої і брутальної поведінки совєтських властей.

Академік Андрей Сахаров публічно виступив в обороні проф. Плюща, міжнародно відомого математика, який знаходиться в критичному стані та наглій потребі медичної опіки. Його життя важко загрожене.

Наш Союз готовий дати всю потрібну допомогу пп. Плющеві, Морозові та іншим українським дисидентам. Оцим ми зобов'язуємося покрити видатки їхнього виїзду зі Совєтського Союзу. Ми готові покрити видатки їхнього лікування та утримання. Це саме зобов'язання відноситься до інших подібних українських дисидентів.

Ми гарячо прохаємо Вашої допомоги. Ми негайно виконаємо Вашу рекомендацію.

В залученні пересилаємо Вам подібний звіт нашого фінансового стану і більше фінансових інформацій Ви можете одержати від наших банків: Перший Джерзі Сити Банк та Комершіял Траст Компані (адреси і телефони яких залучені) . . ."

Українці візьмуть участь в Науковій Конференції Мічіґенської Академії Наук

Мавнт Плезент, Міч. — В п'ятницю, 22 березня ц. р. о 9 год. ранку в приміщенних „Келлоґ сентер" Мічіґенського Стейтового Університету в Іст Ленсінґу (поблизу столиці Мічіґену) відбудеться велелюдна наукова конференція Мічіґенської Академії Наук, Мистецтва і Літератури, що об'єднує тисячі науковців і професорів вищих шкіл та близько 50 університетів і коледжів (як юридичних членів). В програмі Секції російських і східньоевропейських студій (однієї з тридцяти інших), яку очолює проф. д-р Микола Степаненко, керівник, і проф. д-р Ігор Каменецький, заступник керівника, передбачено кілька доповідей видомих українських і американських науковців. Головні доповіді будуть присвячені темі — „Націоналізм і права людини: процеси модернізації в СССР і Східній Европі". Окремі аспекти відносно української дійсности обговорять такі науковці: проф. д-р Петро Стерчо (про національне питання в СССР в теорії й практиці від Леніна до Брежнєва), проф. д-р Ігор Каменецький (про концепт національної незалежности та громадянських прав в ідеях українських дисидентів), проф. д-р Василь Маркусь (про переслідування релігії й церковних установ та упімлення прав віруючих), аспірант Віктор Рудь (про судові процеси над українськими дисидентами), проф. д-р Микола Степаненко (про проблеми новітньої людини в сучасній українській літературі), проф. д-р Іван Гвозда (про переселення лемків із Засяння), а також професори Стівен Шерер (про Сковороду), Стюарт Кінґсбури (про біографії св.св. Кирила і Методія), та о. Здіслав Пешкоскі (про кардинала Вишинського і його концепцію людських прав).

В суботу, 23 березня ц. р. о 12 год. дня в приміщенні Детройтського Університету Хемічний будинок, Лайбрері рум ч. 109) відбудеться перше ширше засідання Головної Управи Українсько-Американської Асоціяції Університетських Професорів з участю Контрольної Комісії і голів та членів ділових комісій, а також з участю зацікавлених членів з ближчих осередків.

Вечором того ж дня, в суботу, 23 березня, о год. 7-ій, в залі Українсько - Американського Осередку при вул. Карпентер, ч. 2961, в Детройті, відбудеться зустріч діячів УААУП і гостей-професорів із громадянством великого Детройту, яку влаштовує Культурно - Громадський Клюб при співпраці Товариства Українських Інженерів, Українського Лікарського Товариства Північної Америки та АДУК. В програмі зустрічі: доповідь голови Асоціяції проф. М. Степаненка, запити й відповіді, а потім — доповідь проф. д-ра Ігоря Каменецького „Концепт національної незалежности та громадянських прав в ідеях українських дисидентів", обмін думками і на закінчення — чай та кава.

Совєтський дисидент Павло Літвінов одержав дозвіл на виїзд з СССР

Відень. — В понеділок 18 березня ц. р. сюди прибув із Москви Павло Літвінов, внук колишнього міністра закордонних справ СССР за Сталіна й совєтського амбасадора у ЗСА Максима Літвінова, провідний та активний останніми роками совєтський дисидент. П. Літвінов, який має 33 роки, є інженером хемії і приїхав до Відня за офіційним дозволом разом із своєю жінкою Маєю і двома дітьми. Під час виїзду з Москви Літвінов висловив сподівання, що він зможе повернутися до СССР, але в жидівських колах у Відні переконані, що він, як і інші совєтські дисиденти, муситиме залишитися на Заході. Літвіновим заопікувалася після його приїзду до Відня допомогова Жидівська Агенція. Представники цієї агенції заявили, що Літвінов плянує поселитися в ЗСА. Літвінов був засуджений 1968 року на чотири роки заслання за свою участь у демонстрації, влаштованій на Красній Площі проти совєтської інвазії на Чехо-Словаччину. Останнім часом він підтримував відкрито виступи Сахарова і Солженіцина. Ще перед виїздом Літвінова з СССР, 1 березня ц. р. одержав дозвіл на виїзд в СССР до Парижу совєтський письменник - дисидент Владимір Максімов.

Науковці, які вивчають Місяць, розпочали конференцію

Гюстон, Тексас. — У понеділок, 18-го березня тут розпочалася однотижнева конференція науковців, які вивчають Місяць. Це вже п'ята з черги конференція такого роду й на ній мають бути відчитані 190 доповідей на цю тему. Багато з цих доповідей зв'язані з дослідами, переведеними над 843-ма фунтами каміння, привезеного з Місяця на Землю 6-ма залогами американських астронавтів. У цій конференції бере участь понад 500 науковців.

АРАБСЬКІ ДЕРЖАВИ ЗНЯЛИ ЕМБАРҐО НА ВИВІЗ НАФТИ ДО ЗСА

Відень. — У висліді довгих переговорів і гострого спротиву Сирії та Лівії, конференція дев'яти міністрів арабських держав остаточно вирішила більшістю семи голосів зняти ембарго на експорт нафти до ЗСА без ніяких обмежень. Лівія акцептувала цю постанову, погодившися також на умовне скасування ембарго до 1-го червня 1974 року. Сирія відмовилася погодитися на скасування ембарго. Практичний результат такого рішення арабської конференції у Відні 18 березня такий, що окремі арабські держави, а в першій мірі Савдійська Арабія, збільшать продукцію нафти і відновлять експорт нафти до ЗСА. Згідно з повідомленням савдійсько-арабського міністра для справ нафти, Ахмеда Закі аль-Ямані, Савдійська Арабія негайно збільшить видобуток нафти і розпічне експорт до ЗСА не менше один мільйон бочок нафти денно. Під сучасну пору ЗСА потребують імпортовану з Близького Сходу яких два мільйони бочок денно, щоб цілком задовільнити внутрішнє запотребування на нафтові продукти. Перші танкери з арабською нафтою появляться при берегах ЗСА не скоріше як за яких 60 днів.

Конференція арабських міністрів постановила одночасно відбути чергові наради в справі дальшої нафтової політики 1 червня ц. р. На цих нарадах буде проаналізований поступ на відтинку мирних переговорів з Ізраїлем і вигляди на замирення. У випадку, коли б на Близькому Сході загострилися відносини, чи коли б між Сирією та Ізраїлем не дійшло до узгіднення, то існує можливість, що араби знову привернуть нафтове ембарго на доставу нафти до ЗСА. Віденська конференція зберегла в силі нафтове ембарго на доставу нафти до Голляндії та Данії.

У ком'юніке віденської конференції арабських міністрів широко з'ясовано мотиви арабської нафтової політики і використання нафти як „зброї у позитивному змислі" в боротьбі за досягнення арабських політичних цілей. Висновки цього ком'юніке такі:

„Перше: Розглядати Італію і Республіку Західньої Німеччини як приязні країни та задовольнити їхнє запотребування на нафту.

Друге: Рішення про скасування ембарго на постачання нафти до З'єднаних Стейтів буде подібно як і інші рішення, предметом поновного розгляду при зустрічі арабських нафтових міністрів 1 червня 1974 р. в Каїро.

„Міністри підкреслили їхню підтримку для всіх арабських країн у їх справедливій боротьбі і для Сирійської Арабської Республіки під сучасну пору, коли вона намагається застосувати заходи, які евентуально мали б привести до повного звільнення її території і поновного звільнення всіх окупованих арабських територій, а в першій черзі Єрусалиму".

Джексон і Рібіков обстоюють вимогу умовного признання торговельних концесій для СССР

Вашингтон. — Упродовж останнього часу державний секретар Генрі Кіссінджер веде інтенсивні заходи серед сенаторів, щоб добитися від них безумовного схвалення законопроєкту про американську зовнішню торгівлю і признання статусу упривілейованої держави для СССР у торговельних взаємнах з ЗСА без ніяких передумов з американського боку. З цією метою Кіссінджер відбув ряд розмов з сенаторами, а також з окремими американськими жидівськими організаціями. Все таки, не зважаючи на всі зусилля, йому не пощастило прихилити на свою сторону двох сенаторів, які у цьому випадку відіграють ключеву ролю, — Генрі Джексона та Абрагама Рібікова. Обидва сенатори остаточно відмовилися підтримати урядовий законопроєкт та відтягнути т. зв. додаток Джексона, який говорить про те, що Уряд може дати для СССР статус упривілейованої держави тільки тоді, коли совєтський уряд зобов'яжеться скасувати еміґраційні обмеження іприватно про це поінформували Кіссінджера. На думку Кіссінджера, того роду вимога є „втручанням у внутрішні справи" СССР і на це совєтський уряд не погодиться, а у висліді це може негативно позначитися на теперішній політиці відпруження з СССР, що її започаткував президент Ніксон. Наступного тижня Генрі Кіссінджер їде до Москви, щоб підготовити ґрунт для відвідин президента Ніксона і для цього йому конечним було б мати погодження американського Конгресу на упривілейований статус для СССР, що і він і президент Ніксон обіцяли Брежнєву в часі попередніх відвідин.

Суддя Сіріка рішив передати „таємний звіт" лави присяжних Юридичній комісії

Вашингтон. — Федеральний суддя Джон Сіріка в понеділок, 18-го березня, повідомив, що таємний звіт великої лави присяжних, який здогадно має містити інформації про можливу причетність президента Ніксона до спроб затаїти Вотерґейтську аферу, а також наповнена документами валізочка, будуть передані Юридичній комісії Палати Репрезентантів, яка розглядає можливості формального обвинувачення („імпічмент") Президента. Хоча суддя Сіріка зазначив, що цей звіт, переданий йому 1-го березня ц. р., „не робить висновків щодо вини" та не має на меті „заступати акту обвинувачення", то натякнув, що велика лава присяжних таки одержала інформації щодо причетности президента Ніксона до Вотерґейтської афери. У своїй заяві про рішення передати звіт і документи Юридичній комісії суддя Сіріка покликався на факт, що адвокати Білого Дому та сам Президент не противилися цій передачі, а також заявив, що в такій важкій справі як „імпічмент" Юридична комісія повинна мати всі, можливі інформації. Хоча Білий Дім не противиться передачі цього звіту й документів, то проти передачі заявилися адвокати 7-ох колишніх дорадників президента Ніксона, які 1-го березня ц. р. були формально обвинувачені федеральною великою лавою присяжних за спроби затаїти Вотерґейтську аферу. Адвокати 7-ох обвинувачених твердять, що передача звіту й документів може довести до проникнення назовні інформацій ще перед початком судових розправ, що могло б пошкодити їхнім клієнтам.

Зразу після рішення судді Сіріки, речник Білого Дому ще раз підтвердив, що Президент не противиться цій передачі.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda",

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Не убий!

„Не убий!" — каже заповідь Божа.

„Ми вважаємо за самоявну правду, що всі люди створені рівними та що вони наділені Творцем певними невід'ємними правами, між якими є Життя, Воля і змагання до щастя" — сказано в Декляраціі Незалежности З'єднаних Стейтів Америки.

Тим не менше у цій країні, як і в інших, не тільки у воєнних часах вбивається мільйони людей, але й кожного дня соткам і тисячам відбирається це невід'ємне право не тільки в нещасливих випадках, але й пляново, з премедитацією, злочинно під час грабунків, схоплень, знасилувань та з прерізних мотивів, від бажання наживи починаючи, а навіть на милосердю кінчаючи.

До цих злочинних убивств долучується також так зване законне позбавлення життя, що їх доручає суд за найбільші злочини та що вже від багатьох років є предметом публічних дебат та рішень законодатних властей. Із останніх таких заходів у ЗСА був переданий президентом Ніксоном Конгресові в березні минулого року законопроєкт про привернення кари смерти за такі злочини, як державна зрада, шпигунство та навмисне вбивство та схвалений 13-го березня цього року більшістю 54 проти 33 голосів в Сенаті законопроєкт про привернення такої найвищої кари за різні категорії „навмисних убивств".

Не тільки голоси в Сенаті, але й серед народу далі поділені в цій справі. Ясно, що ціллю законної кари смерти не є порушування заповіді чи ствердження Декляраціі Незалежности, але цілком навпаки, їх охорона. Так коментують своє становище прихильники закону про кару смерти. Проблема тільки в тому, чи законна кара смерти справді тій меті служить, чи така кара справді не то що виключає, але бодай поменшує злочини навмисного вбивства?

Дотеперішній довгий досвід не дає на це ясної відповіді. Шибениці колись та електричні крісла і газові камери в новіших часах не припинили тих злочинів, але також траплялося не раз і не два, що в електричному кріслі спалили цілком невинну людину, бо й судді є люди, які помиляються.

Очевидно, що метою законної кари смерти є однаково бажання відстрашити злочинців, як і не допустити до того, щоб вони в житті мали ще іншу нагоду відібрати комусь життя. З повідомлень в пресі навіть з останніх місяців можна б навести ряд прикладів повторення злочину навмисного вбивства тим самим злочинцем, звільненим з ув'язнення за „добру поведінку" чи з інших гуманітарних міркувань.

Мавши на увазі багато всіляких за і проти кари смерти, як і пам'ятаючи про закон Божий, насувається інша альтернатива: якщо б за такі злочини навмисного вбивства, за які пропонується кару смерти, карати досмертним ув'язненням із виразним застереженням, що такий злочинець ніколи і під жадною умовою не може бути звільнений. Такий закон був би не меншим, а в деяких випадках може ще й сильнішим засобом для зменшення того роду злочинів і таким самим, як кара смерти, засобом не допустити до його повторення.

Коштом народу

Коли будь-хто на Заході надіявся на ґрунтовні зміни у совєтській аграрній політиці, з якими пов'язувалися здогади про ліквідацію колгоспів і радгоспів та про привернення у сільському господарстві приватного сектора, то того роду сподівання, чи передсказування мусять розвіятися з появою книжки Л. Брежнєва „Питання аграрної політики КПСС і освоєння цілинних земель Казахстану" та зі становищем у газеті „Правда" на цю тему з 12 березня. У книжці Брежнєва, на яку склалися його доповіді і промови за час з 1954 до 1973 років, знаходимо відповідь на те, якою має бути совєтська аграрна політика в майбутньому. Окремі висновки Брежнєва цілком підтримуються у непідписаному коментарі „Правди" з приводу появи його книжки.

На основі книжки Брежнєва і статті в „Правді" про „Актуальні питання аграрної політики КПСС" можна зробити висновок, що совєтське сільське господарство є на шляху максимальної спеціялізації і одночасної галузевої інтенсифікації. Разом з цим в пляні компартії і совєтського уряду є добитися перетворення колгоспників у т. зв. сільськогосподарських робітників, які працювали б на сільськогосподарських фермах у такій же формі, як промислові робітники працюють на заводах.

Газета „Правда" пише, що „XXIV з'їзд партії закріпив і розвинув принципіяльно нові засади політики, намічені березневим пленумом ЦК КПСС. Він схвалив випрацьовану і перепроваджувану партією комплексну програму розвитку сільського господарства, яка включає три головні складові частини: дальшу механізацію виробництва, хемізацію і широку меліоризацію земель. Для здійснення наміченого курсу в дев'ятій п'ятирічці держава і колгоспи визначають біля 129 мільярдів рублів, тобто стільки, скільки виділено за дві попередні п'ятирічки разом взяті... Магістральним шляхом розвитку сільського господарства, інтенсифікація його галузей, росту ефективности економіки колгоспів і радгоспів стала послідовна спеціялізація і концентрація виробництва... Щоб приспішити цю роботу, партія звертає увагу трудівників села на важливе значення міжгосподарського кооперування в сільському господарстві".

З матеріялів виходить виразно, що „кооперування" між колгоспами є першим і основним кроком на шляху до т. зв. укрупнювання колгоспів, але цим разом це „укрупнювання" заплаяноване по лінії „галузевої спеціялізації". Практичним наслідком цього буде, як цього надіється КПСС, ліквідація колгоспів, або як про це обережно написав Брежнєв: „затирання границь між колгоспною і державною формами власности". На цьому власне шляху совєтське партійне керівництво надіється знайти вихід з постійної сільськогосподарської кризи. Досвід минулого вчить, що й це можна й треба вважати ще одним експериментом недолугої і антинародної комуністичної системи, очевидно як і досі — коштом народу.

В. Гут Кульчицький

НОВА ПОТУГА ЧИ МІРАЖ НА ПУСТИНІ

Був час, коли була т. зв. „холодна війна" і коли на світі існували тільки дві потуги: ЗСА і СССР (термін „суперпотуга" тоді ще не народився). Яке десятиліття тому появилося ще додаткових три потуги: комуністичний Китай, Західня Европа і Японія, мови світу збагатилися новим поняттям „надпотуга", в міжнародній політиці віджило знову „балянсування" і популярности набрав трикутник Вашінгтон - Пекін - Москва. Вже зовсім недавно все це ще й було оповите колисковими тонами детанти.

Та прийшов „Судний день" і поставив людство перед новою реальністю. Надав Сафран, професор Середньо - східнього Центру та Центру міжнародних справ при Гарварді, твердив у статті „Війна і майбутнє ізраїльсько - арабського конфлікту", що „Війна 1973 р. мала колосальний вплив на увесь комплекс факторів, які входили в ізраїльсько-арабський конфлікт. Студії тих змін заберуть багато років і багато рук". („Форейн Афферс", січень, 1974).

І сподіване і ненадійне

Те, що Близький Схід був, після Індокитаю, головним місцем неспокою в світі, було вже довгий час визнаним фактом і все таки, як сама війна так і постава арабських держав, особливо консервативних на чолі зі Савді Арабією, були для всіх, крім може Москви, великою несподіванкою. Правда, який місяць перед війною почали були появлятися з Близького Сходу звідомлення і коментарі, в яких вказувалося на далекойдучі в наслідках зміни, що там проходили. В. Дж. Кофлін повідомляв з Бейруту, що „новий союз між Єгиптом і Савді Арабією утворив найважливішу зміну у розположенні сил на Близькому Сході від розриву між Єгиптом і Совєтським Союзом більш як рік тому". („Ню Йорк Пост", 21 червня 1973 р.). Заінтересований розвитком подій на Близькому Сході літом 1973 р. „Нюзвік" вислав А. де Борчгрейва, одного із своїх старших редакторів до Єгипту, а Н. С. Проффітта, голову бюра у Бейруті, до Савді Арабії і у тому тижневику за 10 вересня 1973 р. появилися їхні звідомлення. Де Борчгрейв між іншим твердив, що союз з багатими на нафту консервативними державами Перської затоки був сміливим потягненням, „найважливішою зміною єгипетської політики від шестиденної війни". Проффітт же у своєму звідомленні передбачував, що хоч „Савді Арабія ніколи не буде надпотугою, але вона висувається на позицію, де визначні світові потуги мусітимуть слухати як савдійці говорять".

Такі голоси, однак, як на Заході так і у самому Ізраїлі сприймалися спокійно, без алярму бо, як сама Голда Меїр, прем'єр Ізраїля, пояснила: „Ми мильно інтерпретували ті інформації, які ми мали". А результати відомі. Ізраїль з великим зусиллям припинив наступ арабів і перейшов до протинаступу та заплатив за все пропорційно великими втратами. Західня Европа і Японія піддалися тискові „нафтової зброї" і перейшли до табору „приятелів арабів". ЗСА, хоч і далі залишилися єдиним приятелем Ізраїля, та їхня політика стала більш „об'єктивною". А „Нюзвік" з 18 лютого 1974 р. в огляді п. н. „Арабська гордість і сила" писав: „Якщо колись усі дороги вели до Риму, то видається, що тепер більшість із них веде до Ріяду, столиці Савді Арабії".

Чи не логічно було б, отже, говорити про появу на міжнародній арені нової потуги?

На чужих милицях

Арабський бльок, організаційно оформлений у Лігу Арабських держав, це 19 держав різної величини, з яких найбільший Єгипет має 37 мільйонів населення, тільки чотири з них мають понад 10 мільйонів населення, а населення чотирьох держав не переходить і одного мільйона. Разом же виходить досить імпозантна сума, коло 140 мільйонів.

Коли в 1945 р. арабські держави, а було їх сім самостійних, створили Лігу, то її завданням було „сприяти ближчим політичним, економічним, культурним і соціяльним відносинам між членами". Та у 1947 р. на землях Палестини жиди створили Ізраїль і з того часу основні зусилля Ліги спрямувалися на знищення Ізраїля. Як загально відомо, від початку і до сьогодні та боротьба нагадує біблійну історію про Давида і Голіята і напевно результати боротьби були б подібні, якщо б Голіят не спирався на чужі милиці.

Роля Москви в ізраїльсько - арабському конфлікті відома, та тут необхідно підкреслити, що не зброя і дорадники були і є рішальним чинником у тому конфлікті, але ціла мілітарна потуга Москви: в 1956 р., в 1967 р., та останньо в 1973 р., коли то Москва, як тільки цілій третій єгипетській армії грозила повна ліквідація, негайно почала грізно побрязкувати шаблею.

На тих же самих милицях спирається і ефективна „нафтова зброя", хоч ніхто про це не говорить. Якщо б арабський бльок не чув за своїми плечима мілітарної сили Москви, він не відважився б і думати про накладання ембарґо чи про арогантно високу підвишку ціни. І тому тільки погрози і Кіссінджера (до речі дуже невиразні) і секретаря оборони Шлезінджера не мали на арабів того впливу, який вони повинні б були мати.

І все таки факт спирання на мілітарну силу Москви сам по собі не дискредитує ще Арабську Лігу, як претендента на нову потугу. Використовування ж бо для власних інтересів пригожої коньюнктури річ не нова у міжнародних в і д носинах. Відповіді, отже, на поставлене вище питання треба шукати на широкому тлі цілости теперішньої міжнародної ситуації.

Погоджуємося з К. Крупським, що „головними акторами на нинішній політичній арені є тільки дві країни-надпотуги: З'єднані Стейти Америки і Совєтський Союз" („Третій світ" — „Свобода", 12 січня, 1974 р.), та ця правдоподібно бездискусійна правда небагато говорить про саму драму, що тепер проходить на тій арені, ані не може вона пояснити багато подій, що недавно відбулися чи тепер відбуваються. Для повноти образу треба ще взяти до уваги, що:

1. Нуклеарна зброя, яку мають обі надпотуги, робить війну між ними майже виключеною. Волфганг К. Г. Панофскі називає це „відношенням обопільного заложництва" („Форейн Афферс", жовтень, 1973).

2. Правителі Кремля далі намагаються поширювати комунізм у світі при допомозі агентів, переконаних комуністів і поплентачів. Зобов'язані вони до того офіційною державною ідеологією — марксизмом - ленінізмом. Чи виконують вони те зобов'язання з переконання чи з життєвої конечности — питання цікаве, та виходить поза рямці цієї статті.

3. Методи ширення комунізму в основному не змінилися. Недавні події в Англії показали успішність однієї з традиційних метод — інфільтрування р о б ітничих спілок. У „Нюзвіку" з 4 лютого, 1974 р. наведено слова Берта Рамелсона, головного індустріяльного організатора партії, який хвалився, що „нема більшої фабрики в країні, де комуністи не є шапстюардами. Наш вплив є безконечно більший, як наше число". А в Національній Юнії Вуглеколів, яка, можна б сказати, повалила останній к о н серватнвний уряд Гіта, „майже половина провідників є або комуністи, або замасковані марксисти".

4. Помимо запевнень певних кругів, що небезпеки від комунізму нема, бо він розбитий, та небезпека така далі існує. На це вказує хоч би спеціяльна кореспонденція з Брюсселі для „Ню Йорк Таймсу" з 26 січня 1974 р., де між іншим писалося: „Лідери 21 західньоевропейських комуністичних партій почали нині триденну конференцію, завданням якої є випрацювання спільної стратегії на домашні і міжнародні проблеми. Вступні промови виказали загальне погодження, що енергетична криза і її колосальні економічні наслідки в Европі витворили знамениті умови до атаки на капіталістичну систему. Була також згода, що встановлення спільного фронту з некомуністичними соціялістичними партіями Европи є тепер сприятливою тактикою".

5. В часі т.зв. „холодної війни" некомуністичні держави, як у них комуністичні акції створювали кризові ситуації, могли надіятися на допомогу американської морської піхоти, як то було у Лебаноні чи Домініканській Республіці, чи на допомогу усіх збройних сил, як то було у Кореї і у В'єтнамі. З відтягненням останнього американськоо вояка з В'єтнаму, той період закінчився. Тепер некомуністичні держави здані на власні сили.

(Закінчення на стор. 4-ій)

СОЛОМОН ГОЛЬДЕЛЬМАН

(Посмертна згадка)

Після довгої і тяжкої недуги помер у Єрусалимі професор Соломон Гольдельман. Про небезпечний стан здоров'я п р о ф е с о р а Гольдельмана писала мені його дружина Міріям на Новий Рік 1974 року. І незабаром сталося неминуче. Соломон Гольдельман попрощався з цим світом, завершив шлях свого трудового, творчого життя...

Народився він 1885 р. на Поділлі, в Україні, студіював економічні науки в Києві, де його допущено до професорської кар'єри в Комерційному Інституті. За царського режиму „підданих його величества імператора всеросійського іудейської віри" не вважали за достойних учити в вищих школах. Хто хотів робити наукову кар'єру, мусів вихреститися. З уваги на великі здібності, молодого Г о л ь дельмана прийнято в ряди науковців без примусу — „перевернутися" на невіруючого християнина.

Від ранніх днів Соломона Гольдельмана п р и тягало громадське життя, політика. (Грецьке слово „політес" значить „громадянин"). Пекучою проблемою громадського життя в Україні і в цілій Російській імперії було жидівське питання. Закони царської Росії створили для жидів обмеження, так звану „черту оседлості": тільки жиди з вищою освітою та заможні люди, — промисловці й купці, мали право жити на Московщині. Вся маса жидівської людности мусіла жити на території України, Білорусі, „царства Польського", Литви, Латвії, Естонії. Як економіст і соціолог, молодий Гольдельман бачив у жидівському суспільстві різні щаблі драбини, що ділили це суспільство на кляси: промисловців і великих купців, дрібних крамарів і ремісників та робітників. Для повноти суспільного організму бракувало тільки селян - хліборобів. Це суспільство зберегло свою культурно - психічну окремішність протягом довгих віків діяспори (розсіяння) в світі.

Хоч надії на упадок царського режиму та на демократизацію давали, здавалося, перспективи для дальшого поступу, Гольдельман однак мав свої сумніви щодо будучности. На ґрунті цих сумнівів виріс сіоністичний рух, якому дав почин австрійський асимільований жид Теодор Герцль своєю книгою „Жидівська держава", що вийшла у Відні 1896 р. Герцль звертався до освічених, заможних жидів цілого світу, нагадував їм про давню втрачену батьківщину в Палестині.

Інші знайшли ґрунт для ідеї сіонізму серед жидівського робітництва. Так почався рух сіоністів - соціялістів. До Соціял-демократичної партії Поале Ціон пристав замолоду і Соломон Гольдельман і незабаром висунувся в перші ряди діячів цієї партії в Україні

Ця партія зустрілася з єдиним фронтом противників: російські соціял-демократи (большевики й меншевики), жидівський соціял-демократичний Бунд, російські соціял - революціонери тощо таврували Поале Ціоністів як „націоналістів", не хотіли визнавати їх за соціялістів. Тільки в Українській Соціял - демократичній Робітничій Партії (УСДРП) знайшла соціялдемократія Поале Ціон прихильність і охоту до співпраці: адже ж російські соціялісти ставилися вороже й до самостійної УСДРП, бо вважали, що українські соціялісти повинні „злитися" з російськими партіями, Ленін придумав назву для УСДРП: „Буржуазні націоналісти"...

Після упадку царського режиму і створення в Києві революційного парляменту — Української Центральної Ради 1917 р. Партія Соціял-демократичний Поале Ціон, з активною участю Соломона Гольдельмана, пішла на щиру співпрацю з українським автономістичним і пізніше — з самостійницьким рухом. Цю добу описав Гольдельман у своїй книзі, що вийшла у Відні українською та німецькою мовами в 1921 році — „Листи жидівського соціял-демократа про Україну", та в Мюнхені — українською і теж англійською мовами: „Жидівська національна автономія на Україні" (1961 і пізніше).

Перша моя зустріч з С. Гольдельманом була в Києві, в січні 1919 року. Гольдельман виступив з промовою від імени Соц. Дем. Партії Поале Ціон на 6-му з'їзді Української Соціялдемократичної Партії. То був трагічний момент в нашій історії. Режим поміщицької диктатури, установлений на Україні з волі Берліну в травні 1918 р., створив добрий ґрунт для комуністичної пропаганди в українських народних масах: той режим „відвернув народ від українства", як писав славної пам'яти меценат української культури Євген Чикаленко. Полки отамана Зеленого в Трипіллі, дивізії от. Григорієва на Херсонщині, ватаги Махна на Запоріжжі перейшли на „радянську плятформу". С. Гольдельман у своїй промові на з'їзді УСДРП закликав українську соціял-демократію непохитно стояти на позиціях демократичного соціялізму і не слухати пісень „московських сирен".

Як провідник Партії Поале Ціон і як член уряду Української Народної Республіки, Соломон Гольдельман пережив усі перипетії боротьби за українську державність і, після нашої поразки, ділив долю української еміграції. Від 1922 р. Гольдельман — професор Української Господарської Академії в Подєбрадах (Чехія), де він виховав цілий ряд економістів і написав солідні наукові праці. Гольдельман був співробітником органу УСДРП — „Соціялдемократ", що виходив до 1938 р. в Чехії.

В січні 1933 р. в Німеччині до влади прийшов Гітлер. Нацисти поставили жидів у Німеччині поза законом. Загрожені люди тікали з Німеччини, багато німецьких жидів перебралися до Чехо-Словаччини. З цієї країни вони хотіли еміґрувати в Палестину, в Америку та в інші держави світу. Професор Гольдельман зорганізував у Празі політичну школу для жидів, що збиралися дістатися в Палестину, яка була в той час під англійською владою.

Комуністична пропаганда діяла між жидівськими виселенцями з Німеччини, щоб прямували до СССР, як „батьківщини всіх пригноблених і п е р еслідуваних". Щоб протидіяти цій пропаганді, Гольдельман запросив мене на виклади до своєї політичної школи на тему: „Національне питання в СССР". Цей курс був виданий у Празі німецькою мовою і дав слухачам картину поневолення не-російських народів тиранією Сталіна. Випадково зберігся цей курс у моєму архіві.

1939 р. проф. Гольдельманові з дружиною пощастило виїхати з Праги в Палестину. Це був порятунок від смерти під режимом німецького фашизму.

Після Другої світової війни із новоствореної держави Ізраїля Соломон Гольдельман відновив наукові зв'язки з українськими колами і з давніми приятелями. При зустрічах в Европі ми розмовляли про минуле і про дальші перспективи. Від Гольдельмана я чув слова заохоти до дальшої праці в напрямі, започатому з днів молодости: „Большевизм не вирішив і не може вирішити ніяких політичних проблем — політичних, е к о номічних, національних. К о м уністи — банкрути". Деколи нарікав Гольдельман на спеку в Ізраїлі, особливо на пустинний гарячий вітер „Хамсін", і згадував прохолоду рідного Поділля.

Хвиля урядового „совєтського" антисемітизму в СССР зміцнювала в ньому певність, що політична лінія Партії Поале Ціон була правильна, бо вона виправдана подіями.

Вічна пам'ять другові, що упокоївся в землі давніх предків! В історії України ім'я Соломона Гольдельмана зостанеться незабутнє.

Панас Феденко

Юрій Пундик

ПОЛІТИЧНИЙ ПОРТРЕТ ДМИТРА ДОНЦОВА

(3)

Одною з небезпек для читачів творів Донцова була і ще є небезпека попасти в полон фраз. Категоричність і стиль революційного промовця захоплюють фразами, не своїм змістом й у висліді читач вже давав фразам такий зміст, який йому подобався. Та й сам Донцов часто давав різні інтерпретації поняттям і ідеям. В одних творах він картає провід української революції 1917 року за нездібність зрозуміти прагнення національних мас і за намагання накинути їм ворожі національній справі теорії і програми. „Ідеологія зроджена не з «емоційної підставової волі загалу» лиш з логічної абстракції — не зворушує сантименту нації, не стає ніколи gefühlsbetont (емоційною), виродніє або вмирає", — писав він у статті „Невільники доктрини" (ЛНВ, IX 1928). Тут Д. Донцов пропагує ідею визвольного націоналізму, сформованого на ґрунті народних почувань — часом може не зовсім скристалізованих і оформлених, але все ж природних, руху, закоріненого в культурних і історичних традиціях нації і формульованого виключно згідно з властивими нації прикметами, а не за чужими і накиненими зразками. „Україна тоді лише житиме, як самостійний чинник, коли вона, як у внутрішній, так і в зовнішній політиці виступить з власним національно-політичним ідеалом", — писав він в іншому творі.

За те в інших своїх творах Донцов твердить, що „нарід, маса знає, — хоч і не завжди — чого він не хоче. Та рідко знає — чого він хоче" („Дух отари і дух провідництва"), а тому, мовляв, завданням вибраної, свідомої своєї мети, провідної групи, скерувати цю „масу" за наміченою цією групою програмою. Цікаво тут буде відмітити, що хоч Донцов виступав гостро проти „азійської" Росії з її типом раба і деспота, то все ж між рядками у нього проглядає подив до російських деспотів, зокрема Леніна, які зуміли твердою рукою опанувати цю „рабську" стихію російського народу і спрямувати її на будову імперії.

Свої теорії „маси" і „провідної еліти" Донцов пробував підбудовувати досить хиткою теорією расових різниць серед українського народу, пробуючи доказати, що одні групи з уваги на їхні расові прикмети призначені бути „елітою", а інші — „масою". Наскільки хиткі можуть бути такі расові характеризації, показує порівняння прикмет французів і англійців двома европейськими мислителями. На думку Вольтера, англійці непостійні, змінливі і революційні, а французи — консервативні, стабільні і заскорузлі (це Вольтер писав п е р е д французькою революцією). Сто років пізніше, англієць Бодлі характеризував ці два народи якраз протилежно до Вольтера, п р и п и с у ю ч и французам революційність, а англійцям — консерватизм. Мав рацію Джон Стюарт Мил в „Основах політичної економії", остерігаючи перед намаганням пояснювати різниці поведінки і характеру людей за так званими природними, чи вродженими різницями.

Расова теорія Донцова не проникла глибше в думання його послідовників мабуть тому, що виступив він з нею у пізнішій добі своєї творчости, а може й тому, що ніхто не хотів завдавати собі труду з антропологічною аналізою свого сусіда. За те його теорія „еліти" і „маси", його наголос на „світогляд замість партійних параграфів, віра замість знання, непомильність і виключність замість компромісу, культу одиниці і активної меншости замість маси і пасивної більшости, прозелітизм замість підпорядкування «волі народу», суворість до себе й до інших замість гуманітаризму, ідеалізм замість погоні за мандатами і склоблюванню юрбі" („Партія чи орден") знайшли схвальне одобрення в атмосфері, коли самі обставини життя спонукували людину жити емоціями, а не політичним розумом. Невірна і невдумлива інтерпретація теорії еліти доводили до того, проти чого різко виступав сам Донцов: розбурхувала дух степової стихії й отаманської анархії. Гасла про потребу провідної еліти ставали для багатьох арґументом для виправдання особистої і групової безвідповідальности перед „масами" — в „ім'я нації"; ідея виключности групи і її інтересів, які начеб то утотожнювалися з інтересами нації; нетерпимість до національних ворогів перетворювалася у нетерпимість до групових противників — дійсних, чи уявних.

В 1938 році Донцов схвально цитував повість Л. Мосендза „Останній пророк": „Треба спору і розбрату, треба війни і братовбивства... Бо лише з кров'ю витече гній з хворої душі Ізраеля... щоб міцна і здорова вона могла прийняти Месію". Очевидно, побачивши, до яких наслідків вели такі ідеї, сам Донцов мусів їх жахнутися, бо вже у післявоєнному в и д а н н і твору „Партія чи орден" цієї цитати нема: нема також первісної „рецепти" Донцова на те, як „зв'язати" національну спільноту: „Молотом вбити ... віру і правду (встановлені провідною групою, орденом — Ю. П.) в збаламучені мозки свого загалу, без жалю добиваючи недовірків".

Писав Ю. Вассиян в одному із своїх есеїв: „Дуже і дуже нам треба перемогти на своєму внутрішньому фронті, щоб не йти в бій з нечистою совістю і не глушити її докорів диким верском підозріло надхнених вояовників. Хто в цьому гря-

(Продовження на стр. 4-ій.)

КОНВЕНЦІЙНІ ДЕЛЕГАТИ УНСОЮЗУ Й КАНДИДАТИ НА НИХ! СТАТУТ УНС ВИМАГАЄ, ЩОБ КАНДИДАТ НА ДЕЛЕГАТА „ВИЯВИВ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЙНІЙ ТА РОЗВИТКОВІЙ ПРАЦІ УНС", А 80-РІЧНА ТРАДИЦІЯ ВИМАГАЄ ВІД КОЖНОГО ДЕЛЕГАТА ПРИДБАТИ ПЕРЕД КОНВЕНЦІЄЮ ЩОНАЙМЕНШЕ „ДЕЛЕГАТСЬКУ ДЕСЯТКУ" НОВИХ ЧЛЕНІВ УНС. ПОДБАЙТЕ ПРО НЕЇ НЕГАЙНО!

НОВА ПОТУГА ЧИ МІРАЖ НА ПУСТИНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

6. У такій ситуації, тримаючися театральної термінології К. Крупського, головні дієві особи можуть виконувати свої махінації тільки поза сценою, а на сцені дія переходить до другорядних акторів і статистів. Найбільш характерним прикладом в тому відношенні може послужити Південна Америка. „На протязі останніх чотирьох років — писав З. Бжезінскі у статті „Закордонна політика ЗСА: шукання фокуса" („Форейн Афферс", липень 1973) — поза шуканням способів закінчити війну у В'єтнамі, Ніксон концентрувався на маніпуляції нового американсько - китайсько - совєтського трикутника", тому зв'язки ЗСА з південними сусідами були зовсім занедбані. І помимо того, чи можливо, як один південно - американський дипломат висловився, через це, країни Південної Америки зробили великі перемоги над комунізмом і його молодшим братом — лівим радикалізмом. Підсумував це добре Марвін Тов у статті „Південна Америка посувається на право а за нею і лівиця" („Ню Йорк Таймс", 3 лютого, 1974). Там, між іншим, він пише: — „В Уругваю революціонери потерпіли їхню найбільшу поразку із знищенням тупамаросів в 1972 р. Невдача тупамаросів була таким же серйозним ударом для радикалів, як упадок уряду Альєнде для комуністів, і ліві групи по цілій Латинській Америці пробують аналізувати причини." У Венесуелі „комуністична партія була тяжко побита у грудневих президентських виборах, здобуваючи тільки 5% голосів." Бразилія здобулася на своє власне „економічне чудо", резолютно прямує на позицію нової економічної потуги і вже починає впливати на своїх сусідів уділюванням різних позичок і допомог, спонзоруванням різних проєктів.

Виглядає, що роля Бразилії не тільки для Південної, але для цілої Латинської Америки буде та, яку збирається відіграти Японія для Східньої Азії. Ту ролю „Ню Йорк Таймс" у редакційній з 20 січня 1974 р. визначив в той спосіб: — „Роля Японії у Східній Азії є критична. Стримуючися від того, щоб стати мілітарною потугою, Японія однак може колосально причинитися до економічної і політичної стабілізації району."

В тому пляні також і Арабська Ліга має шанси відограти ролю нової потуги. Осягнувши досить глибоке почуття єдности та розпоряджаючи велетенськими багатствами, Арабська Ліга може стати стабілізуючим економічно — політичним чинником не тільки для району Арабської затоки і північних берегів Середземного моря, але може сягати впливами з одного боку на ввесь магометанський світ, а з другого боку на країни Африки на південь від Сагари.

Засаднича передумова для досягнення того статусу — замирення з Ізраїлем.

Критичний рік

Є познаки, що більшість членів Арабської Ліги це розуміє. Спираючися на тісну співпрацю між найбагатшою (Савді Арабія) і найчисленнішою (Єгипет) країнами, Арабська Ліга взяла напрям більш поміркований супроти Ізраїля та більш прихильний супроти ЗСА. Було то можливе завдяки Садатові, провідникові Єгипту. Він не тільки відкинув нассерівський панарабізм, ставлячи більший натолос на Єгипет і тим самим залишаючи в спокою внутрішні порядки інших арабських держав, але також нассерівський соціялізм, проголошуючи програму економічної лібералізації „націленої на задоволення середньої кляси і притягнення як арабського так і іншого чужинецького капіталу." („Ню Йорк Таймс", 26 вересня 1973 р.)

З початком цього року Садат зробив перший крок у напрямі денаціоналізації єгипетської економіки, повернувши знаціоналізовані 13 літ тому кіна їхнім власникам. Звільнив він також дуже впливового в арабському світі колюмніста Магоммеда Г. Гейкала з посту головного редактора щоденника „Аль Аграм". Гейкал постійно противився зірванню Єгиптом дружби з СССР, а останньо критикував політику „нафтової зброї" як занадто поміркованої і боязку та попереджав Єгипет перед занадто близькими зв'язками з королем Савді Арабії Файсалем, носієм арабського консерватизму. На місце Гейкала Садат настановив Алі Аміна, брат якого Мустафа в 1966 р. був засуджений на досмертну в'язницю за шпигунство у користь ЗСА, а він сам мусів іти на вигнання.

Є однак познаки, що турбують. У одній із резолюцій конференції мусульманських держав, яка відбулася у Лагорі (Пакістан), закликається до „акції на всіх фронтах, щоб змусити Ізраїль відступити з земель окупованих від червня 1967 негайно і без жадних передумов." А ті передумови є для Ізраїля есенціональної натури. Це те, за що вів Ізраїль усі війни, це признання йому арабськими сусідами права на існування. Першим і чи не найважливішим кроком до цього мали б бути безпосередні переговори між Ізраїлем і арабськими державами, до чого Ізраїль увесь час прямував і дальше прямує.

Розмови між єгипетськими й ізраїльськими старшинами у шатрі на 101 кілометрі були дуже добрим початком у тому відношенні, та на тому початку покищо і стало. Женевські переговори дуже скоро перервано і першу умову між Ізраїлем і Єгиптом про сепарацію військ досягнено при дуже активному посередництві Кіссінджера. Вашингтонські розмови представників Ізраїля і Сирії про сепарацію ізраїльських і сирійських військ також не безпосередні. Щойно по досягненні тимчасової розв'язки на ізраїльсько-сирійському фронті мали б відновитися женевські переговори для досягнення остаточного миру, де мали б ізраїлитяни переговорювати безпосередньо з арабами.

А тим часом Москва рішилася пригадати світові, що її заінтересування ізраїльсько-арабським конфліктом зовсім не послабли, ізраїльсько-сирійський фронт дальше перебуває в активному стані і виглядає, що потягнення арабів є більше націлені на замирення зі ЗСА, як з Ізраїлем.

Куди, отже, піде Арабська Ліга? Чи зрозуміє правильно теперішню світову ситуацію, дійде до згоди з Ізраїлем і твердо ступить на шлях нової потуги, чи дальше залишиться в полоні ненависти до Ізраїля і тим самим буде плентатися у хвості московської політики і служитиме її інтересам?

Відповідь прийде у цьому році. Тепер витворилися пригожі умови до замирення. Араби повернули собі втрачену гордість (каже молодий й єгипетський інженер: — — „. . . тепер я можу тримати голову високо денебудь у світі. Я знову з гордістю можу говорити, що я є араб." „Нюзвік", 18 лютого 1974 року), а в Ізраїлі наступила як каже Надав Сафран, „. . . ерозія негнучкости, що стояла на шляху до миру в минулому." („Форейн Афферс", січень 1974).

Ініціятива опинилася тепер в руках арабів і тому в основному від них залежить, чи ті пригожі обставини будуть використані. Араби є нині на іспиті історії і кожний день буде важливим показником, чи їхній велетенський потенціял сформується у нову потугу, чи розвіється як пустинний міраж.

„ЗУПИНІТЬ СВАВІЛЛЯ!"...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ув'язнення. Що це значить для цілковитої здорової людини, Ви знаєте не гірше за мене. Чому, в ім'я чого Ви хотіли зломити, зігнути, духовно знищити мого чоловіка? Якими високими ідеалами Ви кермувалися при цьому? . Де Ви дістали моральне право запроторити здорову людину на повну ізоляцію серед душевнохворих і на безборонність перед любим свавіллям?"

„Це ж гірше тюрми, гірше каторги, гірше вбивства. Як посміли Ви це зробити, Ви — давши клятву Гіпократа? Невже Вас не мучили сумніви? Невже Ви не побоялися захлинутися горем і сльозми дітей Плюща?"

„Ви — кат мого чоловіка!"

Другий самвидавний документ, який відноситься до справи Л. Плюща і якого повний текст є в розпорядженні „Смолоскипу" — це лист Мальви Н. Ланди з Москви — „Державна тайна: злочин і покарання Леоніда Плюща". Цей документ має 9 сторінок машинопису (нажаль, деякі місця дуже нечіткі). Він написаний російською мовою і набув масового розповсюднення в самвидаві, зокрема в Україні.

В цьому документі М. Ланда докладно розповідає про перебіг суду над Л. Плющем 25, 26 і 29 січня 1973 р., про свідків, про відважну поведінку Тані Ходорович, про суддю Дишля та про ту атмосферу, яка оточувала цей суд.

„Справа Л. Плюща, — пише М. Ланда, — являється ще одним епізодом в серії заходів (влади), які проводиться для жорстокого здушення найменших спроб здійснювати чи захищати одне із основних прав людини — права на свободу переконань".

„Закритий судовий розгляд сам по собі дає необмежені можливості для надужить і сваволі".

„Трудно підібрати слова, щоб назвати злочин лікарів-психіятрів — членів експертних комісій, які встановлюють діягнозу, виносять рішення, згідно з інструкціями органів Держбезпеки: визнають психічно неосудимим практично здорову людину, даючи основу для направлення її на примусове лікування. Трудно підібрати слова, щоб назвати злочин суддів, які свідомо здійснюють неправий суд, направляючи здорову людину в психіятричний шпиталь-тюрму".

М. Ланда у своєму листі розглядає питання і причини повстання самвидаву, закритих судів, совєтського законодавства. Дальше вона пише: —

„Я зустрічала Л. Плюща кілька разів. Він викликав у мене враження вийнятково хорошої, скромної, полум'яної, розумної і чарівної людини. Почуття захоплення і дуже великої пошани викликає Л. Плющ у всіх його багатьох друзів . . . Найгідніше вів себе Л. Плющ в ув'язненні: він не давав жадних показів, не каявся; нічого з того, що він робив — говорив, писав, підписував — він не засуджував, від своїх переконань не відказувався".

Свій лист М. Ланда закінчує такими словами:

„Грімко сказане на «Заході» слово викриття і засудження здушення у нашій країні основних людських прав, слово про жертви режиму — часом пробивається до нас крізь шумову й інші заслони та відзиваються в серцях і розумі багатьох людей. Це грімко сказане слово може хоч дещо обмежити сваволю та насилля керівників нашої країни... Зараз одною з чергових жертв режиму являється Леонід Плющ".

Пассейська Округа УНС зобов'язалася...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

потрібна й побажана. С. Гавриш разом з гол. секретарем вручили Петрові Головачукові золоту, а Григорієві Клименкові срібну ювілейні відзнаки за виїмкові досягнення обох в минулому році. П. Головачук придбав у 1973 р. 32 нові члени, а Г. Клименко 11. П. Головачук вже тридцятий рік підряд є членом почесного Клюбу Заслужених Союовців, здобуваючи кожного року щонайменше по 25 членів. Він здобув також право на тижневий побут на „Союзівці", як її почесний, безплатний гість.

Нову управу, після уділення абсолюторії старій, обрано в такому складі: Іван Хомко — голова, Гр. Клименко — містоголова, Василь Марущак — секретар, Іван Блиха — касир, Петро Головачук – організаційний референт і інж. Василь Бакалець—член. До Контрольної комісії обрано на голову ред. Петра Ямняка, а на членів Назара Михайлишина й Івана Вурнія. Після виборів обговорювано працю в цім році й проблеми, які слід поставити під увагу і вирішення конвенції, зокрема встановлення прав і обов'язків Окружних Комітетів для їх видатнішої праці для Українського Народного Союзу. Гостиною, яку приготовили місцеві пані - союзянки, закінчилися ці збори, в яких узяли участь численні місцеві лемки, які, за словами голови Хомка, на переміну то говорили по-галицьки, то бесідували по-лемківськи, але завжди для добра Союзу.

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

мойого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і СИНА

бл. п.

Дипл. Інж. ВОЛОДИМИРА СТРІЛЕЦЬКОГО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в п'ятницю, 22-го березня 1974 року

в церкві св. Духа, Акрон, Огайо

в год. 8:30 рано

Прошу Родину, Приятелів і Знайомих про молитви за душу Покійного.

Дружина — ЯРОСЛАВА

з дітьми: ХРИСТИНОЮ ВОЛОДИМИРОМ і ЛІДОЮ

Замість квітів на могилу мойого МУЖА

св. п. Юліяна Духнича

слідуючі особи зложили пожертви:

по 20.00 дол. — М. В. Юркевич, О. Луків, З. І. Бундзяки, М. Шиндлер, д-р І. Ярош, М. Я. Волошини;

15.00 дол. — І. Б. Козаки;

по 10.00 дол. — Я. Яворський, І. Д. Кульчицькі, О. М. Черники, А. Лазірки, І. Іваньчишин, А. М. Гординські, О. Головацький, П. Богданський, Н. Р. Загайкевичі;

по 5.00 дол. — Д. Падковська, К. Павелко, П. Длябога, Е. Кіндзельський.

Разом .... 245.00 дол.

Гроші вислано через Союз Українок Америки: 120 дол. для ОО. Василіян, Parana, Brazil, 120 дол. — Мала Семінарія, Parana, Brazil, 5.00 дол. для священика в Польщі.

Усім Жертводавцям сердечне спасибіг.

ОЛЬГА ДУХНИЧ з СИНАМИ

У глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що в Чикаґо, Ілл., прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоїлась в Бозі, у вівторок, 12-го березня 1974 року

наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ і СЕСТРА

бл. п.

АНАСТАСІЯ ЛЕХНЮК

проживши 84 роки

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в похоронному закладі Музика і Син та в Соборі св. Володимира й Ольги. Тлінні останки Померлої спочили на цвинтарі св. о. Миколая в суботу, 16-го березня 1974 р.

Прибиті горем:

доньки — ОРИСЯ ЯРЕМОВИЧ із Синами

син — ЯРОСЛАВ з Дружиною

син — ЯРЕМА з Дружиною і Доньками

сестра ПАВЛИНА в Україні

„Українські й неаполітанські пісні"

Вони записані на новій довгоочікуваній платівці Володимира Луцева, яку випустило у світ клівлендське видавництво „Хвилі Дністра". Видавництво досі випустило такі успішні платівки, як „Серця у пісні обнялись", „Думи й пісні" та „Мій Рідний Край".

А тепер з'явилися „Українські й неаполітанські пісні", при чому останні співаються українською мовою в чудовій інтерпретації та знаменитому виконанні. З певністю можу сказати, що наскрізь модерне аранжування вміщених на платівці десяти музичних творів, захопить українську молодь, а славнозвісні неаполітанські пісні, виконані нашою дзвінкою й милозвучною мовою, пригадають нам усім пристрасні мелодії екзотичного Неаполю, глибокий романтизм і витончену красу поетичних строф італійських авторів.

І дійсно, неначе палка снага неба соняшної Італії наповнює ціле єство, коли слухаєш такі пісні, як „О, соле мійо", „Санта Лючія", „О, Марі" й т.д., а вже українська пісня „Верба" — це справжній шедевр і доказ того, які вартісні речі творяться тоді, коли за справу беруться фахові люди. Отож виконавцями цієї платівки „стерео" є Володимир Луців — тенор і бандурист, його дружина Леся — меццо-сопрано й С. Норберт зі своєю оркестрою. Деякі пісні мають прекрасне музично-вокальне тло, а оркестра в цілому знаходиться на найвищому професійному рівні. Обгортку виконав по-мистецьки Ростислав Глувко, а видав платівку Василь Ільчишин.

Вищезгаданий С. Норберт, здається, мусить мати у своїх жилах домішку української крови, а дуже чутливу душу має напевно, бо до найглибших її фібрів відчуває специфічні тонкості нашої пісні. Тому твір „Жовта квітка", як цілість, і своїми нюансами, й першорядним виконанням Володимира та Лесі Луцевих є подивугідним, а пісня „Вівчар" з облігатом флейти — це справді щось чарівне й полонює кожного слухача.

Мені приємно писати про цю платівку ще й тому, що в ній є і мій маленький, скромний вклад, а саме неаполітанська пісня „Вернись". Свого часу маестро Володимир Луців приніс мені ноти однієї пісні з цього циклу та італійський текст до неї із проханням зробити переклад на українську мову. Відома річ, що така праця вимагає досконалого знання обидвох мов — і тієї, з якої перекладається, і тієї, на яку перекладається. Свою рідну мову я ніби знаю, але знанням італійської мови не можу похвалитися, тому перекладу не робив, а до мелодії написав свої власні слова. Оцінку лірично-любовного тексту цієї пісні лишаю слухачам.

На платівці записаний також етюд для бандури й фортепіяна, які так взаємно себе доповнюють, що важко повірити в те, щоб між цими цілковито відмінними один від одного музичними інструментами могла існувати якась гармонійність. Але я свято вірю в те, що ця платівка стане однією з найпопулярніших у вільному світі, бо її з цікавістю й захопленням слухатимуть представники всіх ґенерацій. Тому, складаючи найщиріші ґратуляції виконавцям платівки, хочу зазначити, що якби був улаштований конкурс платівок, то „Українські й неаполітанські пісні" здобули б усі нагороди.

Микола Верес

З ЖИТТЯ ОДУМ-У

В суботу, 26-го січня 1974 року відбулися Загальні Річні Збори Філії ОДУМ-у в Міннеаполісі. В своєму звіті за минулий рік, голова Філії Віктор Вовк представив активність одумівців в організації, серед української громади і серед американського суспільства — поширюючи відомості про Україну, її народ, культуру й мистецтво. На зборах вибрано нову Управу на 1974 рік в такому складі: Віктор Вовк — голова, Галя Гайова — заступник, Оля Тапарко — секретар, Еля Вовк — скарбник, Таня Вовк — культ.-освітній референт, Федір Гайовий — спортовий референт, Олексій Павлов — господар.

В неділю, 3-го лютого відбулися Загальні Річні Збори Товариства Одумівських Приятелів (ТОП) в Міннеаполісі. Нова Управа вибрана в такому складі: д-р А. Лисий — голова, Л. Рябокінь і О. Гуща — заступники, О. Колесніченко і Ю. Татарко — секретарі, О. Полець — референт таборів, В. Вовк — мистецький керівник, Л. Рябокінь — скарбник, О. Амброзяк — господарський референт.

Виховна Рада при Управі ТОП-у обрана в такому складі: Дарія Лиса — голова, Марія Гайова, Світлана Павлова, Марія Вовк, Олександер Полець — члени.

При Філії Юного ОДУМ-у в Міннеаполісі, розпочала свою працю танцювальна група під керівництвом Тані Вовк, старшого виховника ОДУМ-у. В програмі — навчання українських народних танців. Заняття відбуваються що-суботи від 1-ї до 2-ї год. після полудня.

23-го лютого 1974 р. в приміщеннях Голідей Інн при дорозі 22 в Сомервил відбулися Річні Збори членів Ради Директорів, членів корпорації (фундаторів) і членів Управи Оселі ОДУМ-у „Київ".

На зборах були звіти: голови Оселі, заступників, фінансового референта, культурно-освітнього референта, секретаря і господарчого референта.

Цьогорічні збори не включали вибору Нової Управи.

Після зборів вечером відбулася одумівська запусна забава під звуки оркестри „Хвиля", в склад якої входять одумівці, пластун і сумівець.

При активній підтримці Преосвященнішого Владики Мстислава, Митрополита УПЦеркви в Америці, відбуваються переговори між проводом УПЛ (Української Православної Ліґи) і Об'єднанням Демократичної Української Молоді (ОДУМ) в ЗСА. Ці переговори мають на меті створити тло співпраці цих двох молодечих організацій. Представники ОДУМ-у представили конкретний плян співпраці, включаючи можливість спільних таборів українознавства під час літа на власній оселі ОДУМ-у „Київ".

Вступайте в члени УНСоюзу!

ПОЛІТИЧНИЙ ПОРТРЕТ ДМИТРА ДОНЦОВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дучому бою буде змагатися за добичу, багатство або владу — той зробить прислугу Сатані" („Листопадові рефлексії"). Як не дивно, твори Донцова допомагали лікувати хворобу в одних, а водночас калічили інших.

Нічого дивного, що для багатьох людей, які не мали змоги глибше вивчити творчість Донцова і то не тільки з окремих періодів, Донцов виглядає по різному. Тому праця М. Сосновського, в якій він намагається об'єктивно розглянути і проаналізувати всю творчість Донцова, дуже на часі саме тепер, коли за студії української політичної думки починають братися люди молодого, післявоєнного — і післядонцовського — покоління.

(Кінець).

ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ БАСЕЙНУ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ!

В неділю, 24-го березня 1974 року

о год. 2-ій по полудні в залі УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ СВ. МИКОЛАЯ
438 Вест Пайн Ст., Магоной Сіті, Па.

— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

в яких повинні взяти участь Урядовці, Конвенційні Делегати та Представники наступних Відділів УНСоюзу:

Бервик 164, 333	Мек Аду 7
Централія 90	Майнерсвил 78, 129, 265
Колдейл 201	Мт. Кармел 2
Френквил 242, 382	Нортгумберленд 357
Фріленд 429	Шамокін 1
Гезлетон 85	Шенандоаг 98
Магоней Сіті 305	Ст. Клер 9, 31, 228

В ПРОГРАМІ:
1. Звіти Окружної Управи і дискусія;
2. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії;
3. Доповіді;
4. Обговорення і схвалення пляну праці Округи на 1974 рік.

У зборах візьмуть участь:
МАРІЯ ДУШНИК, заступник гол. предсідника,
СТЕПАН ГАВРИШ, гол. радний і асистент керівника Організаційного Відділу.

До участи в зборах запрошені також всі Члени УНСоюзу і загал Українського Громадянства околиці.

М. Гентош, гол. — Г. Словік, секр.

Приймається оголошення святочних побажань у „Свободі"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

Оголошення приймається:

до 5-го КВІТНЯ 1974 року

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 22-го БЕРЕЗНЯ 1974 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Двомісячні збори Б-ва св. Миколая 5-ий Відд. о год. 7-ій веч. в церковній залі при 37-09 31-ій Авеню. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. Секретар.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ВИДАВНИЦТВО МИКОЛИ ДЕНИСЮКА
має ще в продажу

ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ Т. ШЕВЧЕНКА
ЮВІЛЕЙНЕ ВИДАННЯ В 14 ТОМАХ

- Т. I. Поезії до року 1843.
- Т. II. Поезії 1843-1847 рр.
- Т. III. Поезії 1847-1857 рр.
- Т. IV. Поезії 1857-1861 рр.
- Т. V. Назар Стодоля. — Різні твори.
- Т. VI. Повісті: Художник. — Наймичка. — Варнак.
- Т. VII. Повісті: Княгиня. — Музика. — Нещасний. — Капітанша.
- Т. VIII. Повісті: Близнята. — Мандрівка.
- Т. IX. Журнал.
- Т. X. Листи.
- Т. XI. Т. Шевченко — маляр.
- Т. XII. Т. Шевченко чужими мовами. Переклади Шевченка на інші мови.
- Т. XIII. Збірник статтей про Т. Шевченка та його творчість.
- Т. XIV. Покажчик видань Шевченкових творів, першодруки й окремі видання та спис літератури про них.

Видавництво видрукувало вже всі 14 томів.

Перший наклад деяких томів цього видання Творів Тараса Шевченка видав Український Науковий Інститут у Варшаві під редакцією Павла Зайцева.

Другий і третій наклад цього видання (з деякими ще ніде не друкованими новими томами) видало Видавництво Миколи Денисюка з нагоди ювілейних святкувань (1961 і 1964 рр.).

14-томове видання творів Тараса Шевченка видавництва Миколи Денисюка друковане на доброму папері, в люксусовій оправі, в імітації шкіри, з позолоченням, у мистецькому оформленні Едварда КОЗАКА.

Ціна за всіх 14 томів цього монументального видання лише
- 75.00 дол. на сплати до 3-ох місяців або з 4% знижкою, себто
- 72.00 дол. за готівку при замовленні.

Видавництво висилає всі 14 томів негайно по одержанні замовлення.

Замовлення слати на адресу:

Mykola Denysiuk Publishing Company
2226 West Chicago Ave.
Chicago, Ill., 60622—USA

Тут відтяти

ЗАМОВЛЕННЯ

До Видавництва Миколи Денисюка

Цим замовляю 14-томове ПОВНЕ ВИДАННЯ ТВОРІВ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
☐ за 75.00 дол. на сплати до 3-ох місяців
☐ за 72.00 дол., себто з 4% знижкою при заплаті готівкою, висилаючи чек (моні ордер) при замовленні.

Підпис: ____

Моя адреса: ____

Є ще нагода обдарувати Творами Т. Шевченка своїх Рідних і Знайомих.

Видавництво переводить ОСТАННЮ АКЦІЮ ПРОДАЖУ ПОВНОГО ВИДАННЯ ТВОРІВ Т. ШЕВЧЕНКА й нового накладу вже не буде друкувати.

Чикаго й околиця!

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Чикаго, Ілл.
повідомляє, що

в п'ятницю, 22-го березня 1974 року
в Союзовому Домі
при N. Western Avenue, Chicago, Ill.

— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

в яких обов'язані взяти участь Члени Окружної Управи, конвенційні Делеґати й Урядовці таких Відділів:

17, 22, 33, 35, 51, 61, 100, 103, 106, 107, 111, 114, 118, 125, 131, 136, 139, 157, 176, 190, 220, 221, 223, 250, 259, 301, 335, 379, 395, 399, 423, 425, 452, 472, 499.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:
1. Відкриття Зборів й прийняття порядку нарад;
2. Вибір Президії Зборів;
3. Прийняття протоколу останніх Зборів;
4. Затвердження Номінаційної Комісії;
5. Звіт Окружної Управи й Контр. Комісії;
6. Дискусія над звітами;
7. Уділення абсолюторії Окружній Управі;
8. Вибір Окружної Управи й Контр. Комісії;
9. Назначення дня відбуття наради конвенційних делеґатів на 28 Конвенцію;
10. Винесення резолюцій на 28 Конвенцію УНСоюзу;
11. Внески і запити;
12. Закриття.

В Зборах візьмуть участь:
ЙОСИП ЛИСОГІР, гол. предсідник УНСоюзу
ТАРАС ШПИКУЛА, головний радний
МИРОН КУРОПАСЬ, головний радний
АНАТОЛІЙ ДОРОШЕНКО, головний радний

По Зборах буде ПЕРЕКУСКА.
Початок Зборів о год. 7-ій вечора

За Окружну Управу:
Михайло Ольшанський, голова — Зенон Косаревич, секретар

РОЧЕСТЕР, Н. Й.!

В неділю, 24-го березня 1974 року
в год. 3-ій по пол.
в залі UKRAINIAN AMERICAN CLUB
292 Hudson Avenue, Rochester, N.Y.

— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС в РОЧЕСТЕРІ

в яких повинні взяти участь Урядовці і конвенційні Делеґати наступних Відділів УНСоюзу:

36, 66, 217, 285, 289, 316, 343, 367 та 437

НА ПОРЯДКУ НАРАД:
1. Звіти Окружної Управи;
2. Доповідь гол. предсідника Йосипа Лисогора;
3. Вибір нової Окружної Управи;
4. Плян праці Округи і Відділів.

У Зборах візьме участь:
ЙОСИП ЛИСОГІР, головний предсідник УНС

По Зборах буде ПЕРЕКУСКА

До участи в Зборах запрошені теж всі члени УНС та все місцеве Українське Громадянство.

В. В. Гусар, гол. — В. Гаврилюк, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7088. Тарзан повчає Іта.

THEY ARE AS FICKLE AND UNPREDICTABLE AS A CERTAIN BOY I KNOW!
HOW LONG DO THESE STORMS LAST, TARZAN?
...IF THE RAINS DON'T LAST TOO LONG, ITO, THE STORMS ARE A BLESSING. WATER-ESPECIALLY IN AFRICA-IS A TREMENDOUS NECESSITY IN THE SCHEME OF LIFE!..
HOWEVER, OVER AN EXTENDED PERIOD OF TIME, A TURBULENCE OF THIS SORT COULD HAVE SERIOUS EFFECTS ON THE LAND AND ITS INHABITANTS!

Тарзане, як довго тривають ці бурі?

Вони такі мінливі та непевні, як один знайомий мені хлопець!

...Якщо дощі не тривають довго, Іто, то ці бурі є благодаттю. Вода — особливо в Африці — є конечністю щоденного життя!..

Але впродовж довшого періоду часу ці бурі можуть мати серйозні наслідки на околицю та її населення!